

Kurser ved www.LSRT.dk

Supervisoruddannelse

- 30 timers Teori & 20 timers
Supervision af Supervision
- Tag teorien eller køb hele pakken!

**v. psykologerne
Benedicte Schilling, Anne
Engholm Hedegaard og
Claus Haugaard Jacobsen**

**Uddannelsen finder sted live i
København vinter/forår 2025
- er søgt forhåndsgodkendt af DP**

På denne uddannelse bliver du præsenteret for supervisionens mange facetter – at supervisere fra novice til erfaren supervisand, fra den individuelle supervision, til grupper samt organisationer. Dynamikken i supervision, alliancen, brug af forskellige teoretiske ståsteder. Supervisors forskelligartede positioner samt det særegne for supervision. Og ikke mindst love og regler samt sikring af en god kontrakt for arbejdet og evaluering af supervisandens progression. For mere detaljeret indholdsoversigt se længere nede i dokumentet.

Formålet med uddannelsen er, at du uddannes i de basale psykologfaglige forståelser af supervision som psykologfagligt vidensområde (bl.a. afgrænset fra konsultative ydelser) og herefter kan navigere og positionere dig psykologfagligt og kritisk i dette kliniske fagområde.

For at kunne yde supervision og skabe faglig udvikling af andre professionelle kolleger på en hensigtsmæssig måde, skal psykologen som supervisor have konkrete færdigheder og kompetencer at arbejde med, tage kritisk stilling til og overveje følgende temaer, som vil blive gennemgået på uddannelsesforløbet:

Overordnet læringsmål:

1. At den autoriserede psykolog er i stand til at identificere en række konkrete opmærksomhedsfelter, temaer, tilgange og konkrete redskaber, som er centrale at have i sit opmærksomhedsfelt og i sin redskabskasse og funktion som supervisor
2. Kende til den kliniske psykologis forståelse af supervisors særlige opgaver, ansvarsfelter, pligter og funktioner

Rammer, kontekst og vilkår:

1. At kunne arbejde med supervision i en organisatorisk ramme og vilkår: Kunne afklare systemfaktorer og organisatoriske forhold som fremmer et hensigtsmæssigt læringsklima og kultur.
2. Kunne forhandle og etablere den formelle og psykologiske supervisions- og læringskontrakt og læringsmål for supervision.
3. Kunne skabe grundlag for, hvordan læring monitoreres og evalueres i supervision
4. Have bevidsthed om etiske og lovgivningsmæssige forhold, der spiller ind i etablering af og betydning af den supervisoriske arbejdsalliance

Alliance, processer, differentieringer og metodiske greb:

1. At reflektere over supervisionsprocessen med inddragelse af supervisionsrelationen, gruppedynamikker og parallelprocesser.
2. Kunne adskille de forskellige lærings- og kvalificeringsrum, som benyttes i arbejdet.
3. Kunne anvende bevidsthed om forskellige tilgange, modeller og metoders anvendelighed til at skabe professionsudvikling. Uddannelsen vil ikke gennemgå eller øve alle de konkrete supervisionsmetoder i detaljer, men give ideer til psykologens refleksion om valg af de enkelte metoder.

Individuel supervision og supervision i grupper:

1. At blive i stand til at ivaretage supervisionsopgaver med yngre kollegaer på vej mod autorisation, herunder at få en øget bevidsthed om det felt, de opererer i og blive bedre i stand til at indrette supervisionen efter supervisandens behov.
2. At videreudvikle den enkelte psykologs færdigheder med hensyn til en pædagogisk inddragelse af gruppens refleksioner
3. At få redskaber til at kunne understøtte tværfaglig og tværorganisatorisk supervision
4. At forstå og kunne handle på gruppedynamikker i supervision og få et organisatorisk sprog for gruppens udviklingsfaser

Underviserne:

Anne Engholm Hedegaard, aut. cand.psych., specialist og supervisor i psykoterapi samt Ph.d. Tidligere adjunkt, supervisor og leder ved Universitetsklinikken på Aalborg Universitet, hvor hun bl.a. har undervist, forsket og publiceret indenfor supervisionsområdet. Aktuelt privatpraktiserende i Århus med arbejdsopgaver indenfor psykoterapi og supervision samt medvirken i supervisoruddannelser og kurser.

Benedicte Schilling er aut. cand.psych., specialist i børn, unge & familier. Akkrediteret supervisor & træner og systemisk efteruddannet både i Danmark og England i specialerne familier, ledelse og organisationer. Hun arbejder med børn, unge, voksne og familier i sociale og psykiatriske kontekster. Erfaren underviser og forfatter til bøger og artikler om systemisk supervision og professionsudvikling. Sammen med Claus Haugaard Jacobsen initiativtager til Psykologfagligt selskab for supervision i Dansk Psykolog Forening i 2008. Hun driver uddannelsesinstituttet Schilling CTS Ltd.

Claus Haugaard Jacobsen, aut. cand.psych., ph.d. og specialist og supervisor i psykoterapi. Privat psykologpraksis i Aalborg. Tidligere klinisk psykolog i voksenpsykiatrien samt

professor i klinisk psykologi og klinikleder. Claus har forsket i, publiceret bøger og artikler om supervision, psykoterapi, terapeuters faglige udvikling mv. Har i mere end 25 år haft et omfattende virke som supervisor samt medvirket i mange supervisoruddannelser.
www.claushaugaard.dk

Sted: København – Nørrebro/Østerbro

Tid: januar/februar, marts og april 2025.

Teori: 30-31/1, kl. 10-17 samt kl. 9-16, 6-7/3 dgl. 9-16, 7/4 kl. 9-16

Supervision/Træningsdage: her skal du deltage den ene af to på hinanden følgende dage: 3-4/2, 10-11/3 samt 8-9/4. ca. 8 timer afhængig af deltagerantal.

Vi begynder til tiden, og der er en croissant til morgen hver dag, frokost samt kaffe og sødt om eftermiddagen.

Pris: for **teori og supervision** kr. 22.990 early bird med bindende tilmelding og fuld betaling seneste den 1. oktober 2024. Herefter er prisen kr. 25.990.

For **teori alene** er early bird prisen kr. 14.990 og efter den 1. oktober 2024 kr. 17.990.

Ved betaling senere end den 15. december 2024 stiger prisen med kr. 1500.

Tilmelding er bindende fra: den 15. december 2024 og skal ske via samtidig betaling og tilmelding på webben www.LSRT.dk/kursus. Ved tilmelding på webben bedes du med det samme betale det fulde beløb, hvis du vil gøre brug af early bird prisen. Alternativt et depositum på kr. 1.000 til vores bankkonto reg: 2310 kto: 0759647998. Mærket: 'navn +SUP'. Først ved betaling er din plads reserveret og din tilmelding vil herefter blive færdigregistreret. Restbeløbet skal være os i hænde seneste den 15. december 2024, ved for sen betaling stiger prisen med yderligere kr. 1500.

Når du tilmelder dig via vores webformular, er du tilmeldt og har givet tilsagn til at betale for uddannelsen. Framelding af pladser til fuld pris kan ske frem til deadline for bindende tilmelding, mod tab af depositum/gebyr på kr. 1.000. Efter denne dato kan returnering af det indbetalte deltagergebyr fratrukket depositum alene forekomme, hvis vi eller du kan finde en til at overtage pladsen. Deltagergebyr vil blive opkrævet v. for sent afbud/udeblivelse, hvis pladsen ikke kan afsættes til anden side. Framelding skal altid ske via mail til kursus@LSRT.dk.

Vi har ikke sidste deadline for tilmelding - er der plads på uddannelsen, er du velkommen til at melde dig til samme morgen, men send en sms/ring dog først ;-)

Der modtages kun individuelle tilmeldinger. Har du spørgsmål kan du kontakte os på kursus@LSRT.dk eller tlf. 2624 4064.

Se mere om indhold og litteratur her:

Modul 1: Uddannelsessupervision: Autorisations-supervision + novice supervision

Underviser: Claus Haugaard Jacobsen

Dag 1-2 generel introduktion til supervisionsfeltet. At være supervisor for begynder-terapeuter og psykologer på vej mod autorisation er en kompleks opgave. Mange relativt nye i faget ansættes i stillinger, der på en række områder er udfordrende for dem, samtidigt med de ofte befinder sig i den vanskelige overgang fra teoretisk studie til klinisk praksis, og hertil har brug for støtte og brobygning. Desuden må supervisor også være sig sin kontrolfunktion bevidst, og samtidig skabe en tryk supervisionsrelation. Endelig har supervisanderne mange samtidige læringsbehov, og ofte er de ikke i stand til at formulere, hvad de behøver for at opnå optimal faglig udvikling.

Undervisningen centrerer sig således om følgende emner:

- 1) Karakteristika hos den unge psykolog (på vej mod autorisation), og dennes faglige udvikling, herunder
- 2) Supervisors rolle, fokus, mv. i forhold til sådanne supervisander.
- 3) Supervisors kontrolfunktionen, herunder en beskrivelse af supervisanders forskellige typer vanskeligheder, og hvordan man tackler dem.
- 4) Refleksioner over, hvilke sager man bringer med til supervision, hvordan de præsenteres (supervisionsmaterialet) samt
- 5) selve supervisionsprocessen, om end det er vanskeligt at tale op. Dagen rundes af med nogle betragtninger om
- 6) en psykodynamisk tilgang til supervision, samt
- 7) parallelprocesser, som ifølge meget litteratur særligt er fremtrædende hos den uerfarne terapeut.

Dag 3: Praksistræning af supervisorfærdigheder

Supervision af supervision og træning af supervisionspraksis

Claus Haugaard Jacobsen vil facilitere deltagernes træning af og bevidsthed om egen stil og supervisor-kompetencer. Alle forbereder på forhånd en konkret sag, som man gerne vil superviseres på i løbet af dagen. Det bliver muligt at praktisere som supervisor og få tilbagemelding på egen stil fra hinanden og underviser. Deltagerne fordeles i grupper á max. 8 personer, så alle får mest muligt ud af supervisionen. Deltagerne superviserer på skift hinanden, giver hinanden feedback på egen stil samt går i dialog om udfordringer og erfaringerne, som erfares ved at fungere som supervisor. Formålet er, at deltagerne lærer om og bliver mere trygge i funktionen som supervisor og får erfaringer med at give og modtage feedback fra hinanden og supervisanden på egen praksis, hvilket er vigtige kompetencer at have som supervisor.

Supervisor: Claus Haugaard Jacobsen

Modul 2: Supervision i organisationen – Organisationen i supervision: Rammesætning, kontrakt og vilkår for supervision også i grupper.

Underviser: Benedicte Schilling

På modul 2 udforsker vi rammesætning, kontrakt, etik og lovgivning samt supervision i organisationer og i grupper. Vi drøfter scenen for supervision i et komplekst dansk vilkår, hvor ord som patientsikkerhed, ydelser, effektivitet og kvalitetssikring fylder stadig mere og går hånd i hånd med opmærksomhed på både supervisor og supervisanders oplevelser af arbejdsvilkår og pres på tilgang af opgaver, klienter og patienter, sårbarhed og udbrændthed i organisationer og i det daglige virke.

Dag 4: Rammer, vilkår og kontraktning af supervision

Vi undersøger supervisionens forskellige funktioner i den konkrete sammenhæng og opgaverne som supervisor kan løse. Vi drøfter systemfaktorer, organisatoriske og ledelsesmæssige forhold, som fremmer eller hæmmer et hensigtsmæssigt læringsklima og kultur for supervision. Vi diskuterer, hvordan vi bedst kan kontrakte supervisionsopgaver i de forskellige sammenhænge, som vi superviserer i.

Benedicte vil invitere til dialog om etiske principper og præsentere lovgivning, der kommer i spil i supervision og konsekvenserne for psykologens funktion som supervisor og supervisand: Ansvar, opgaver, rettigheder og særlige pligter.

Vi drøfter f.eks.:

1. Hvordan forholder vi os til ledelse og kollegaer som med- og modspillere i vores supervisionsarbejde?
2. Supervisors særlige opgaver, ansvarsfelter, pligter og funktioner i supervision.
3. Supervisandens særlige opgaver, pligter og funktioner - og hvilke krav kan jeg egentlig stille til supervisanden i supervision?
4. Hvordan monitoreres og evaluerer vi læring/supervisandens progression i supervision?

Dag 5: Differentiering i læring, Udviklingstrappen og supervision i grupper

Vi ser nærmere på de forskellige funktioner som supervision kan have i forskellige team, og diskutere supervisors evne til at kunne positionere sig i såvel undersøgende, udfordrende, edukative og rådgivende positioner. Mange psykologer står som supervisorer i et arbejdsfelt, hvor der i organisationerne sker et skift fra supervisions- og samarbejdsformer, der er velegnede til "tamme" løsninger til et udviklingsfelt, hvor alle skal klædes på til i fællesskab at kunne løse "vilde problemer": Hvad indebærer dette skift for os som supervisorer? Hvad skal vi supervisere i forhold til, og hvad skal supervisanden(erne) klædes på til i forskellige sammenhænge og hvorfor? Vi udforsker differentieringer, Diskriminationsmodellen og Udviklingstrappen i supervision.

Mange opgaver forventes at skulle løses tværfagligt og i teams. Vi sætter fokus på, hvordan vi bedst bruger grupper som ramme og facilitator for den enkeltes faglig udvikling i supervision.

1. Hvordan sætter vi rammen for supervision i en gruppe?
2. Hvordan arbejder vi didaktisk med supervision i grupper?
3. Hvilke pædagogiske greb kan vi benytte i arbejdet med grupper, så et trygt læringsmiljø kan etableres for alle, både i monofaglige og tværfaglige grupper?
4. Hvad kan vi gøre, når grupperne består af mono/tværfaglige kolleger med meget forskellige forudsætninger, vilkår og behov i supervision?

Vi drøfter de forskellige muligheder, udfordringer og erfaringer med forskellige måder at arbejde med grupper på i supervision.

Dag 6: Praksistræning af supervisorfærdigheder

Supervision af supervision og træning af supervisorspraksis jfr. samme princip som på dag 3. På træningsdagen vil Benedicte Schilling facilitere deltagernes træning af og bevidsthed om egen stil og supervisor kompetencer. Alle forbereder på forhånd en konkret sag, som man gerne vil superviseres på i løbet af dagen.

Supervisor: Benedicte Schilling

Modul 3: Supervisionsdynamikker

Underviser: Anne Hedegaard

Dag 7 sætter Anne Hedegaard fokus på de relationelle dynamikker i supervision. Dette gælder for det første det dyadiske samspil mellem supervisor og supervisand, hvor vi vil fordybe os i supervisorsalliancen og blive klogere på, hvad der kan styrke og svække denne centrale samarbejdsrelation. Dernæst udvider vi billedet og undersøger de dynamikker, vi som supervisorer skal være opmærksomme på, når vi arbejder med gruppesupervision; fordele og ulemper ved gruppesupervision, gruppedynamikker, at strukturere gruppesupervision etc.

Dag 8: Praksistræning af supervisorfærdigheder

Supervision af supervision og træning af supervisorspraksis jfr. samme princip som på dag 3 og dag 6.

Anne Hedegaard vil facilitere deltagernes træning af og bevidsthed om egen stil og supervisor kompetencer. Alle forbereder på forhånd en konkret sag, som man gerne vil superviseres på i løbet af dagen.

Supervisor: Anne Hedegaard

Referenceliste

Modul 1 (Claus)

Anbefalet:

Jacobsen, C.H & Mortensen, K.V. (2017). Supervision af psykoterapi og andet behandlingsarbejde. Almen og psykodynamisk teori. København. Hans Reitzels Forlag.

Modul 2 (Benedicte)

Anbefalet:

Beddoe, Liz & Allyson Davys (2016): I: Challenges in Professional Supervision – Cultural Themes and Models for Practice. Kapitel 5: *Ethics and supervision* s. 87 – 101. London: Jessica Kingsley Publishers

Beddoe, Liz & Allyson Davys (2016): I: Challenges in Professional Supervision – Cultural Themes and Models for Practice. Kapitel 7: *Group Supervision* s. 124 – 146. London: Jessica Kingsley Publishers

Bekendtgørelse om ordnede optegnelser for psykologer, 2017

Bekendtgørelse af lov om Psykologer m.v. 2018

Etiske Regler for Nordiske Psykologer 2021 – 2024

Jacobsen, Claus Haugaard & Karen Vibeke Mortensen (2017): Supervision af psykoterapi og andet behandlingsarbejde: Almen og psykodynamisk supervisionsteori. Kapitel 7: **Supervisionskontrakt og det første møde** s. 185 – 210. Hans Reitzels Forlag

Molly-Søholm, Thorkild; Nikolaj Stegeager & Søren Willert (red.) (2020): Systemisk Ledelse: Teori og praksis. Schilling, Benedicte: **Systemisk supervision** pp. 145-156. Samfundslitteratur, Aalborg Universitet.

Pedersen, Jakob Hassing red. (2016): Supervision i et organisatorisk perspektiv. Teoretisk og metodisk inspiration til bedre praksis. Vibe Strøier: **Organisationen banker stædigt på: Supervision som implementeringsbase for vilde problemer.** pp. 59-88. Dansk Psykologiserien. Dansk Psykologisk Forlag.

Samtykke – Hvad er et informeret samtykke? Datatilsynet, Justitsministeriet 2017 (GDPR)

Schilling, Benedicte; Claus Haugaard Jacobsen & Jan Nielsen (2010): Psykolog Nyt, nr. 4: **Supervision og de 3 K'er**

Supplerende:

Copeland, Sue (2005): Counselling Supervision in Organisations. Professional and Ethical Dilemmas Explored. Kapitel 1: **Mentor, Coach, Consultant or Supervisor? Defining the Role** s. 9 – 22- London: Routledge

Hawkins, Peter & Robin Shohet (2000): Supervision in the Helping Professions. Kapitel 6: **A Process Model of Supervision: The Seven-eyed Supervisor Model.** s. 67-87. Open University Press

Pedersen, Jacob Hassing (2008): Perspektiver på supervision. Kapitel: Anette Mortensen: **Dirty Supervision – forbudte trin? Om supervision og konsultation i komplekse kontekster** pp. 159 - 194 Dansk Psykologisk Forlag.

Kognition & Pædagogik: Tidsskrift om gode læringsmiljøer (2015): Tema nr. Pædagogisk vejledning. nr. 98, december 2015. Schilling, Benedicte: **Positionering, professionsudvikling og dansen i pædagogisk vejledning** pp. 8 – 18. Dansk Psykologisk Forlag.

Modul 3 (Anne)

Anbefalet:

Bordin, E. S. (1983). A working alliance-based model of supervision. The Counseling Psychologist, 11(1), 35-42.

Hedegaard, A. E. (2020). The supervisory alliance in group supervision. British Journal of Psychotherapy, 36(1), 45–60.

Morthorst, P. & Nielsen, J. (2013). Gruppesupervision på dynamisk grundlag. I: Nielsen, J. & Sørensen, P. (red.) Brug gruppen, pp. 331 – 351. Kbh. Hans Reitzels Forlag.

Supplerende:

Hedegaard, A. E. (2013). Psykodynamisk perspektiv på svækkelser og brud i supervisionsalliancen. *Matrix*, 30(3), 174-197.

Hedegaard, A. E. (2017). Reparation af svækkelser på supervisionsalliancen – resultater fra en dansk undersøgelse. *Psyke & Logos*, 38(2), 52-68.

Boëthius, S. B., Ögren, M.-L., Sjøvold, E. & Sundin, E. C. (2005). Experiences of group culture and patterns of interaction in psychotherapy supervision groups. *The Clinical Supervisor*, 23(1), 101-120. http://dx.doi.org/10.1300/J001v23n01_07